

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 32/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om animaliska biprodukter och vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 18 november 2014 regeringens proposition med förslag till lag om animaliska biprodukter och vissa lagar som har samband med den (RP 235/2014 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Pirjo Tomperi, konsultativ tjänsteman Pirjo Salminen och veterinärspektör Kirsti Huovinen, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Mikael Koillinen, justitieministeriet
- medicinalråd Mikko Paunio, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultativ tjänsteman Ari Seppänen, miljöministeriet
- överinspektör Mikko Saarinen, finansministeriet
- specialsakkunnig Tarja Hartikainen, Finlands Kommunförbund
- sektionschef Olli Venelampi, Livsmedels säkerhetsverket Evira

- länsveterinär Taina-Riitta Seppälä, Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland
- expert Leena Suojala, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- verksamhetsledare Marjatta Vehkaoja, Finlands Veterinärförbund rf
- veterinärmedicinsk expert Pia Raistakka, Finlands Hippos rf
- sekreterare, fårföretagare, slakteriföretagare Kaarin Knuuttila, Suomen Teurastamoyrittäjät ry
- Fin FurLab Ab:s vd Pirjo Aronen, Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund rf
- verkställande direktör Kari Valkosalo, Honkajoki Ab.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- Naturresursinstitutet
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC
- Regionförvaltningsverket i Norra Finland
- Renbeteslagsföreningen
- Livsmedelsindustriförbundet rf
- Biolaitosyhdistys ry
- Suomen Sikayrittäjät ry
- Neste Oil Abp
- livsmedelsföretagare Tapani Myöhänen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en ny lag om animaliska biprodukter och därav framställda

produkter. Med animaliska biprodukter avses alla animaliska produkter som inte används som

livsmedel, såsom biprodukter från slakt, biprodukter från mejeriindustrin, döda djur och naturgödsel. Enligt förslaget ska lagen innehålla bestämmelser om åtgärder för förhindrande av spridning av djursjukdomar samt om åtgärder som syftar till att garantera livsmedelssäkerheten. I lagförslaget ingår det lättnader i det nationella verkställandet av Europeiska unionens förordning om animaliska biprodukter gällande användning och bortskaffande av biprodukter och därav framställda produkter. Motsvarande undantag ingår i författningar på lägre nivå som utfärdats med stöd av den nu upphävda lagen om djursjukdomar och som fortfarande är i kraft. Lagen ersätter bestämmelserna om biprodukter i den upphävda lagen om djursjukdomar och i lagen om gödselafabrikat.

Den föreslagna lagen medför inga betydande innehållsmässiga ändringar jämfört med gällande nationella bestämmelser om biprodukter. Förslaget medför inte heller någon ändring av det nuvarande förfarandet vid godkännande och registrering av driftansvariga. Problem som har att göra med grundlagsenligheten i de gällande bestämmelserna skulle dock elimineras bl.a. genom att de grundläggande bestämmelserna om individernas rättigheter och skyldigheter på förordningsnivå lyfts upp till lagnivå.

Regeringen föreslår att bestämmelserna om fördelning av uppgifter och behörighet mellan myndigheterna preciseras och att överlappande behörigheter inom flera myndigheter stryks. Befogenheter som hänför sig till tillsyn koncentreras i huvudsak till kommunalveterinären och Livsmedelssäkerhetsverket. Utöver myndigheterna kan också auktoriserade inspektörer sköta uppgifter som hänför sig till tillsyn. I lagen föreskrivs det dessutom om fördelningen av den behörighet som avses i förordningen om animaliska biprodukter mellan de tillsynsmyndigheter som avses i lagen.

Det system för ersättningar i enlighet med veterinärvårdslagen där staten svarar för tillsynen över djursjukdomar även i fråga om animaliska biprodukter förblir enligt förslaget oförändrat. Därför preciseras veterinärvårdslagen genom en hänvisning till den föreslagna lagen om animaliska biprodukter. Dessutom görs ändringar i lagen om gödselafabrikat och strafflagen som beror på de tekniska ändringarna i lagen, och paragraferna som är i kraft med stöd av den upphävda lagen om djursjukdomar upphävs.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft våren 2015.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande synpunkter och ändringsförslag.

Utskottet konstaterar att lagen om djursjukdomar (55/1980) upphävdes genom den nya lagen om djursjukdomar 441/2013 som trädde i kraft den 1 januari 2014. I den upphävda lagen om djursjukdomar förblir bestämmelserna om biprodukter i kraft tills de upphävs separat genom den nya lagen. I den upphävda lagen om djursjukdomar används för animaliska bipro-

dukter benämningen "avfall", men i propositionen och de föreslagna lagarna används benämningen biprodukt. Enligt 12 § i lagen om djursjukdomar kan villkor, restriktioner och förbud gällande användningen av biprodukter bestämmas om användningen av biprodukterna kan medföra fara för djurs eller människors hälsa eller ekonomiska förluster för djurproduktionen. Närmare bestämmelser om de åtgärder som nämns ovan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Länsveterinären kan enligt förordningen medge undantag från kraven i förordningen. I enskilda fall beslutar Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) om åtgärderna.

Enligt 12 f § i lagen om djursjukdomar är jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverket samt kommunalveterinären behöriga myndigheter för godkännande och övervakning av anläggningar för bearbetning av döda djur, delar av dem eller biprodukter från dem. I nuläget ankommer den högsta ledningen för tillsyn, verksamhetsstyrning och lagberedning i fråga om biprodukter på jord- och skogsbruksministeriet. Handlednings- och verkställighetsuppgifterna ankommer på Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverken. Även om biproduktstillsynen vilar på statens ansvar, utför även kommunalveterinären tillsynsuppgifter i enlighet med principerna i veterinärvårdslagen (765/2009).

Det framgår av propositionsmotiven att det i vårt land årligen uppstår cirka 200 miljoner kilo slaktbiprodukter, som är den största källan för biprodukter. Siffran innehåller inte döda djur från lantbruk, som i en mängd på 20 miljoner kilo årligen förs till behandlingsanläggningar. En stor del av slaktbiprodukterna används syrade för utfodring av pälsdjur. Av slaktbiprodukter och avlidna djur som levereras till bearbetningsanläggningar erhålls genom processning köttbenmjöl. Köttbenmjöl i kategori 2 används för tillverkning av foder för pälsdjur och som råvara för gödsel. Köttbenmjöl i kategori 1 bortskaffas genom förbränning. Det är förbjudet att använda köttbenmjöl vid utfodring av djur som används för livsmedelsproduktion.

Det konstateras i propositionen att på gårdar dog eller avlivades enligt nötkreatursregistret sammanlagt 39 395 nötkreatur i hela landet år 2012. Av dessa dog 91 procent på uppsamlingsplatser. Av de nötkreatur som dog på avlägsna områden bortskaffades 95 procent genom nedgrävning. På uppsamlingsplatserna bortskaffades cirka 95 procent av kadavren genom leverans till bearbetningsanläggning, genom nedgrävning cirka 4,6 procent och på annat sätt 0,5 procent. Av alla döda nötkreatur som dött på gårdar i Finland kom 87 procent till en bearbetningsanläggning och 13 procent grävdes ned. Det framgår av propositionsmotiven att djurhållare (lantgårdar) beviljas statligt stöd på cirka

4,8 miljoner euro per år för insamling och transport av kadaver till bearbetningsanläggningar från så kallade uppsamlingsområden där nedgrävning inte är tillåten. Det statliga stödet täcker högst hälften av uppsamlingskostnaderna.

Utskottet noterar att den driftansvariga måste göra en anmälan om användningen av bearbetade biprodukter för utfodring av vilda djur (användning av kadaver). Det framgår av propositionen att det enligt registret över kadaverplatser fanns 179 kadaveraktörer som hade sammanlagt 210 platser för kadaverutfodring i landet år 2012. Flest kadaverplatser fanns på regionförvaltningsverken i Norra Finlands och Östra Finlands områden. Inom regionförvaltningsverkens områden i både Sydvästra Finland och Västra och Inre Finland fanns över 30 kadaverplatser. Majoriteten av kadaverplatserna har etablerats för att man ska kunna fotografera och beskåda björn. Särskilt i Kajanaland erbjuder företagen inom naturturism sådana möjligheter.

EU-lagstiftningen

Utskottet konstaterar de viktigaste bestämmelserna om biprodukter på EU-nivå ingår i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordningen om animaliska biprodukter). Djursjukdomsepidemier, särskilt mul- och klövsjuka samt sjukdomen BSE, som förekommit inom EU, och livsmedelskriserna som orsakats av dioxinsmitta i djurfoder var en betydande anledning till att förordningen om animaliska biprodukter utfärdades för första gången 2002. Utskottet framhåller att Finland måste vara aktivt såväl på politisk nivå som på tjänstemannanivå för att modernisera förordningen och på så sätt minska de administrativa åtgärder den för med sig.

Det är värt att notera att tillämpningsområdet för förordningen om animaliska biprodukter är omfattande och täcker insamling, transport, hantering, utsläppande på marknaden och bortskaffande av biprodukter och därav framställda pro-

dukter. Förordningen tillämpas även på import, export och transitering av animaliska biprodukter. I tillämpningsområdet för förordningen ingår dock vissa undantag. I tillämpningsområdet ingår bland annat inte vattenlevande djur som fångas för andra ändamål än kommersiella eller frilevande vilt om de inte anses bära på djursjukdomar. I tillämpningsområdet ingår inte heller sällskapsdjursfoder i rå form, som tillhandahållits från ursprungsgården från slaktade djur för egen livsmedelsanvändning.

De animaliska produkterna kan klassificeras som biprodukter av två anledningar. Om produkterna inte uppfyller de lagstiftade kraven för animaliska livsmedel eller om det inte finns efterfrågan på produkterna som livsmedel, uppkommer det biprodukter. Biprodukter och därav framställda produkter indelas i tre olika kategorier beroende på deras risker.

Förordningen om animaliska biprodukter är som sådan till alla delar tillämplig lagstiftning i medlemsländerna, konstaterar utskottet. Förordningen erbjuder emellertid en möjlighet till nationella bestämmelser för vissa undantag. Dessa gäller biprodukter och därav framställda produkter enligt artikel 17 i förordningen för forskningsändamål och särskilda ändamål, användning av biprodukter i kategori 2 och 3 enligt artikel 18 för särskilda utfodringsändamål och insamling, transport och bortskaffande av biprodukter enligt artikel 19.

Kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 (genomförandeförordningen) innehåller närmare bestämmelser om användning av samt användningsrestriktioner för och bortskaffande av biprodukter och därav framställda produkter. Den fastställer också undantag från vissa bestämmelser i förordningen om animaliska biprodukter. Den innehåller också närmare bestämmelser om registrering och godkännande av anläggningar, utsläppande av produkter på marknaden och import, transitering och export samt offentliga kontroller och genomförande av dem och förutsättningarna för tillsyn över översändande av biprodukter och därav framställda produkter mellan medlemsländerna.

De föreslagna ändringarna

Det framgår av motiven till propositionen att det ansågs vara ändamålsenligt att bereda en separat lag om animaliska biprodukter i samband med totalreformen av lagen om djursjukdomar, eftersom de animaliska biprodukterna även är kopplade till lagstiftningen om livsmedel, foder och gödsel och även berörs av unionens omfattande reglering. Tillämpningsområdet för den gamla lagen om djursjukdomar omfattar inte heller tillämpningsområdet för förordningen om animaliska biprodukter med avseende på biprodukter innehållande kemikalierester. Därför skapades den tillfälliga lösning som avses ovan genom att punkterna om animaliska biprodukter i den gamla lagen om djursjukdomar lämnades i kraft tills den föreslagna lagen blivit klar.

Med hänvisning till propositionsmotiven konstaterar utskottet att grundproblemet med den gamla lagen om djursjukdomar är att de individuella rättigheterna och skyldigheterna till stor del föreskrivs genom förordningar som utfärdats med stöd av lagen och inte på lagnivå på det sätt som 80 § i grundlagen förutsätter. Bemyndigandena att utfärda förordning med stöd av lagen är inte heller tillräckligt exakt avgränsade och de sakförhållanden som täcks av befogenheterna är inte tillräckligt tydligt fastställda i lagen. Bemyndigandena täcker inte in alla behoven i medlemsstaterna som beror på unionens mycket omfattande reglering av animaliska biprodukter. Dessutom har bestämmelserna om kontroll av animaliska biprodukter endast funnits på förordningsnivå och bestämmelserna om tvångsmedel i den gamla lagen om djursjukdomar haft vissa brister. Situationen kan inte anses vara acceptabel.

Målsättningen är en reglering på lagnivå för animaliska biprodukter och därav framställda produkter för genomförande av unionens lagstiftning om animaliska biprodukter. Målet är att förnya och uppdatera den nationella lagstiftningen om animaliska biprodukter och få den att motsvara de krav som grundlagen förutsätter. Det konstateras i propositionsmotiven att största delen av de förpliktelser som ingår i den föreslagna lagen ingår i jord- och skogsbruksminis-

teriets gällande förordningar. Genom den nya lagen om animaliska biprodukter undanröjs de problem som rör grundlagsenligheten i den gällande lagstiftningen tack vare att de grundläggande bestämmelserna om individernas rättigheter och skyldigheter på förordningsnivå lyfts upp till lagnivå.

Några av propositionens viktigaste mål enligt utskottet är att föreskriva om vissa nationella lättnader i användningen av animaliska biprodukter när det gäller utfodring, gödsling och bortscaffande som förordningen om animaliska biprodukter och genomförandeförordningen möjliggör och att sammanställa de bestämmelser som berör biprodukter i en enda lag. Propositionen föreslår också att den totala regleringen ska förenhetligas genom att ta med användningen av biprodukter som gödsel i lagförslaget. Därför innefattas även bestämmelserna om användningen av animaliska biprodukter som organiskt gödsel och som jordförbättringsmedel i enlighet med förordningen om animaliska biprodukter i lagen och samtidigt avlägsnas hänvisningarna till förordningen om animaliska biprodukter från lagen om gödselafabrikat (539/2006).

Med hänvisning till det som framförts ovan anser utskottet det vara nödvändigt att den nya lagen i enlighet med nuvarande lagstiftning innehåller ett nationellt undantag enligt vilket nedgrävning av döda djur är möjligt djurartsspecifikt på fastställda avlägsna områden, vilket också konstateras i propositionen. Produktionsdjuren på avlägsna områden utgör drygt 10 procent av Finlands bestånd av produktionsdjur. Möjligheten att bortscaffa döda djur enligt nuvarande praxis genom nedgrävning i marken medger en betydande årlig besparing för gårdar med småskalig djuruppfödning. Enligt propositionen kan, som i nuläget, exempelvis biprodukter från renslakt och biprodukter från hemslakt på avlägsna områden bortscaffas genom nedgrävning i marken, vilket också är ett sätt att undvika merkostnader.

Utskottet konstaterar att förbränning av hästgödsel regleras av EU-lagstiftningen om avfallsförbränning. Det är nödvändigt att det blir möjligt att bränna hästgödsel också i Finland.

Propositionens mål att förtydliga tillsynsregleringen genom en omorganisering och genom en precisering av fördelningen av uppgifter mellan myndigheterna är lovvärd, anser utskottet. Eftersom målet är att förtydliga biproduktstillsynen och minska den administrativa bördan presenteras i förslaget en övergång från en tillsyn som är organiserad i tre steg till en tillsyn i två steg. De praktiska tillsynsuppgifterna ska koncentreras till Livsmedelssäkerhetsverket och kommunalveterinärerna. Regionförvaltningsverket ska utöva tillsyn över handlednings- och samordningsuppgifter inom sitt område. Utöver myndigheterna kan också auktoriserade inspektörer sköta uppgifter som hänför sig till tillsyn.

Det är synnerligen nödvändigt att i enlighet med förslaget i propositionen minska överlappningarna i tillsynsmyndigheternas övervakning. Förslaget innehåller inga nya myndighetsuppgifter med undantag av registrering av vissa förmedlare, och förslaget ökar inte inspektionsfrekvensen. Antalet årsverken som används för tillsyn förblir dessutom detsamma som förut. Förslaget medför inte heller någon betydande förändring i mängden tillsynsarbete för Livsmedelssäkerhetsverket.

Enligt förslaget ligger huvudansvaret för tillsynen av de anläggningar och driftansvariga som Livsmedelssäkerhetsverket godkänt eller registrerat hos Livsmedelssäkerhetsverket. Enligt tillsynsplanen ska kommunalveterinären inom sitt verksamhetsområde som lokal tillsynsmyndighet även utöva tillsyn över dem som godkänts eller registrerats av Livsmedelssäkerhetsverket. En förändring jämfört med tidigare är att kommunalveterinären i stället för regionförvaltningsverket vid sidan av Livsmedelssäkerhetsverket utövar tillsyn över bearbetningsanläggningar i kategori 1 och 2 samt anläggningar som bedriver mellanhantering, men fortfarande på statens ansvar i enlighet med veterinärvårdslagen.

Avgifter

Utskottet konstaterar att en avgift redan i nuläget tas ut hos driftansvariga för Livsmedelssäkerhetsverkets tillsyn och inspektioner i enlighet

med förordningen om Livsmedelsverkets avgiftsbelagda prestationer (JSMf 1161/2014). Hittills har godkännandet och registreringen av anläggningar och driftansvariga samt kommunalveterinärernas tillsynsbesök varit avgiftsfria för driftansvariga, men enligt förslaget tas det ut en avgift som motsvarar kostnaderna (det bedömda självkostnadspriset) enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Avgifterna för kommunalveterinärernas prestationer kommer att fastställas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet och enligt den presenterade bedömningen ska de i stort sett motsvara avgifterna för tillsyn enligt lagen om djursjukdomar, vilka redan bestäms genom jord- och skogsbruksministeriets förordning om kommunalveterinärernas avgiftsbelagda prestationer (1287/2014). I motiveringen till propositionen (s. 20) ingår ett schema över hur inspektionerna fördelas mellan myndigheterna.

De ekonomiska konsekvenserna för företagen av den nya lagen är begränsade till avgifterna för kommunalveterinärernas inspektioner. År 2012 utförde kommunalveterinärerna totalt 50 besök för biproduktillsyn. Avgiften för driftansvariga och anläggningar är en summa som motsvarar kostnaderna för tillsynsbesöken som riktar sig till anläggningar för animaliska biprodukter och som är cirka 200 euro per tillsynsbesök. Enligt propositionen förutsätter kommissionen registrering av förmedlare som enbart verkar som återförsäljare och som inte förvarar produkter i sina utrymmen. Också för denna registrering tas det ut en avgift. I övrigt förblir kostnaderna för godkännande av anläggningar och godkännande och registrering av driftansvariga oförändrad.

Biproduktillsynen över små slakterier och styckerier åligger enligt förslaget (46 §) tillsynsmyndigheterna enligt livsmedelslagen och en avgift tas ut enligt vad som föreskrivs i den lagen (62 §). Den föreslagna lagen om animaliska biprodukter kommer enligt inkommen utredning till utskottet inte att ge upphov till någon ändring eller större avgifter än för närvarande.

Utskottet noterar att nedgrävningen av biprodukter inte övervakas på regelbunden basis. Där-

för tas det inte heller ut någon myndighetsavgift för nedgrävningen. I praktiken ger de nya bestämmelserna upphov till avgifter för godkännande och kontroll av de anläggningar för gårdsvis förbränning som är avsedda för förbränning av hela kadaver. År 2012 utfördes 22 inspektioner för godkännande av förbränningsanläggningar och år 2013 var antalet 11. Det totala antalet inspektioner under dessa år var 23 respektive 14. En inspektion för godkännande av förbränningsanläggning kommer enligt en preliminär uppskattning att kosta 150—200 euro.

Ersättningssystemet

Utskottet noterar att propositionen föreslår att det gällande ersättningssystemet bibehålls i stort sett oförändrat. Enligt förslaget ska veterinärvårdslagen tillämpas på ersättningen av statens medel av tillsynskostnader till kommunen för arbete som kommunalveterinären utför, precis som i nuläget. Enligt 23 § i veterinärvårdslagen täcker ersättningen även de kontroller som är avgiftsbelagda för den driftansvariga. Tillsynen över djursjukdomar vilar på statens ansvar, och kommunen ska endast sörja för att det finns förutsättningar för skötseln av för kommunalveterinären föreskrivna uppgifter.

Det konstateras i propositionsmotiven att kommunalveterinärernas roll som myndighet som ska sörja för uppgifter kopplade till djursjukdoms- och djurskyddstillsyn förtydligades genom veterinärvårdslagen, som trädde i kraft i slutet av 2009. Genom den föreskrivs kommunens skyldighet att sörja för förutsättningarna för kommunalveterinärernas tillsynsuppgifter och statens skyldighet att ersätta kommunen för kostnader för kommunalveterinärernas arbetstid för utförda tillsynsuppgifter.

Enligt ersättningssystemet fakturerar kommunerna regionförvaltningsverken för inspektionerna med stöd av veterinärvårdslagen. Därefter tar regionförvaltningsverken ut avgifterna för kommunalveterinärernas avgiftsbelagda prestationer hos inspektionsobjekten på det sätt som föreskrivs i lagen om djursjukdomar. Prissättningen (avgifterna) bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet och fastställs

utifrån självkostnadsvärdet i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten. Kommunernas fakturering bygger på de faktiska kostnaderna, och aktörerna tar ut avgifter enligt de genomsnittliga kostnaderna för inspektionerna. Finansministeriet och regionförvaltningsverken svarar för de förfaranden som ska iakttas när fakturorna skickas och avgifterna tas ut.

Utskottet konstaterar att det i en enkät riktad till regionförvaltningsverken klarläggs hur mycket arbetstid verken år 2013 lade ner på uppgifter som grundar sig på veterinärvårdslagen och lagen om djursjukdomar (441/2013). Resultaten presenteras i en rapport om regionförvaltningsverkens arbetsätt och processer med avseende på uppgifter inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde (Aluehallintoviraston toiminnan ja prosessin selvittäminen maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tehtävissä). Enligt enkätsvaren använde regionförvaltningsverken sammanlagt cirka 660 dagsverken på hanteringen av fakturor 2013, vilket motsvarar en arbetsinsats på något under tre årsverken. Omräknat i lönekostnader motsvarar det en årlig utgiftspost på cirka 118 000 euro. Det framgår inte exakt hur många fakturorna var 2013, men det torde röra sig om uppskattningsvis 1 400 stycken. Enligt den prissättning statens servicecentral för ekonomi- och personalförvaltning tillämpar är handläggningsavgiften för en faktura i genomsnitt cirka 4 euro. När kostnaderna för systemet bedöms bör denna årliga kostnad på uppskattningsvis 5 600 euro tas med utöver lönekostnaderna.

Utskottet konstaterar att faktureringsystemet ger upphov till kostnader inte bara för regionförvaltningsverken utan också för kommunerna och kommunalveterinärerna. Även om det inte finns några uppgifter att tillgå när det gäller dessa kostnader, kan de enligt utskottets utredning uppskattas vara av samma storleksordning som de kostnader regionförvaltningsverken har, eftersom det årliga antalet fakturor dessa aktörer hanterar naturligtvis står i direkt proportion till det antal regionförvaltningsverken hanterar.

Av en utredning till utskottet framgår det att faktureringsystemet skapades i anslutning till

beredningen av veterinärvårdslagen, och samma system infördes sedan för avgifterna enligt lagen om djursjukdomar. Något alternativt faktureringsystem fanns inte vid den tidpunkten. Systemet anses vara komplicerat, men en ändring förutsätter att hela tillsynssystemet för veterinärvård ses över. Det här har i sin tur inte varit möjligt i samband med beredningen av lagen om animaliska biprodukter.

Som bilaga ingår den utredning över faktureringsystemet som Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland har lämnat in. (Bilaga 1) *Bilagan finns endast i pdf.*

En översyn av faktureringsystemet sammanhänger med de övergripande strukturella reformer av regionförvaltningen och miljöhälsovården som är under beredning och som enligt utskottet bör genomföras så snart som möjligt. Genom besluten i anslutning till reformerna bör man lösa också de ovan konstaterade problemen med faktureringsystemet på ett sätt som gör det enklare och tydligare. Utskottet förutsätter att finansministeriet och jord- och skogsbruksministeriet omedelbart ska genomföra strukturella reformer inom regionförvaltningen och miljöhälsovården som också ska innefatta ett system som genom ett enkelt och tydligt förfarande ersätter kommunerna av statens medel för de kostnader kommunalveterinärerna har för inspektionsarbetet. (*Utskottets förslag till uttalande*)

Detaljmotivering

1. Lagen om animaliska biprodukter

50 §. Inspektionsrätt och rätt att få uppgifter. En sakkunnigutredning har pekat på det faktum att det vid inspektioner som företas på hemfridskyddade områden i enlighet med 2 mom. ska finnas grundad anledning att misstänka att någon har gjort sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt den föreslagna lagen. Det konstateras i den inkomna utredningen att ordalydelsen snävt tolkad i sin nuvarande form inte täcker den kriminalisering som kan leda till fängelsestraff enligt 44 kap. 4 a § i strafflagen.

Utskottet föreslår därför en precisering av ordalydelsen i momentet.

Utskottet föreslår också en precisering av 5 mom. med en informativ hänvisning till artiklarna 3—10 i EU:s kontrollförordning.

4. Lagen om ändring av lagen om gödsselfabrikat

Ingressen. Lagen om gödsselfabrikat har ändrats genom lag (913/2014). Lagändringen inverkar på ingressen i den föreslagna ändringen av lagen om gödsselfabrikat. Utskottet föreslår därför ett tillägg till ingressen.

19 §. Godkända laboratorier. Den lagändring som föreslås i detaljmotiveringen till lagförslag 1 påverkar 1 mom. i paragrafen. Utskottet föreslår att förfarandet förenklas genom att man slopar kravet på att prover inom ramen för egenkontroll ska undersökas i ett laboratorium som Livsmedelssäkerhetsverket har godkänt.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2, 3 och 5 utan ändringar,

godkänner lagförslag 1 enligt propositionen men 50 § med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

godkänner lagförslag 4 enligt propositionen men ingressen och 19 § med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

godkänner ett uttalande (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets ändringsförslag

Lagförslag 1

7 kap.

Tillsyn

50 §

Inspektionsrätt och rätt att få uppgifter

(1 mom. som i RP)

Inspektioner i lokaler och utrymmen som används för permanent boende får endast utföras av myndigheter. I sådana utrymmen får en inspektion utföras endast om *inspektionsbefogenheten grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning eller om inspektionen är nödvändig* för att utreda omständigheter som är föremål för inspektionen och det finns grundad anledning att misstänka att någon har gjort sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt 44 kap. 4 a § i strafflagen (39/1889) och inspektionen är nödvändig för utredning av brott.

(3 och 4 mom. som i RP)

Bestämmelser om inspektions- och tillsynsförfarandet finns i artiklarna 3—10 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 (kontrollförordningen). Närmare bestämmelser om förfarandet vid inspektion och tillsyn samt om provtagning och undersökning får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

4.

Lag**om ändring av lagen om gödsel­fabrikat**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om gödsel­fabrikat (539/2006) 2 § 3 mom.,
ändras 3 § 2 mom., 5 § 1 mom., 8 § 3 mom., 11 § 1 mom., 12 § 3 mom., 13 § 2 mom., 14 § 1, 3 och
 4 mom., 16 §, 17 §, 19 § 1 mom., 20 §, 21 § 2 mom., 25, 28 och 32 §, 33 § 1 mom., 38 §, 40 § 1 mom.,
 av dem 3 § 2 mom. sådant det lyder i lag 543/2014 *samt 17 § och 19 § 1 mom. sådana de lyder i lag*
913/2014, som följer:

3, 5, 8, 11—14, 16 och 17 §
 (Som i RP)

19 §

Godkända laboratorier

Laboratoriet vid Livsmedelssäkerhetsverket
 fungerar som officiellt laboratorium enligt göd-
 selmedelsförordningen och denna lag för analy-
 ser som hänför sig till tillsynen över gödsel­fabri-
 kat (*utesl.*). Analyser som hänför sig till (*utesl.*)
 tillsynen över gödsel­fabrikat kan också utföras i
 något annat laboratorium som Livsmedelssäker-
 hetsverket har godkänt. Andra laboratorier ska
 godkännas, om de är kompetenta att utföra ovan-
 nämnda analyser enligt Europeiska unionens

lagstiftning eller, om någon EU-lagstiftning inte
 finns, med internationellt godkända standardme-
 toder eller, om även sådana saknas, med lika be-
 prövade validerade metoder som är avsedda för
 analys och provtagning av gödsel­fabrikat. Ge-
 nom förordning av jord- och skogsbruksministe-
 riet bestäms närmare om de handlingar som ska
 fogas till ansökan och som visar att förutsätt-
 ningarna föreligger.

20, 21, 25, 28, 32 och 33, 38, 40 §
 (Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
 (Som i RP)

Utskottets förslag till uttalande

*Riksdagen förutsätter att finansministe-
 riet och jord- och skogsbruksministe-
 riet omedelbart ska genomföra struktu-
 rella reformer inom regionförvaltning-*

*en och miljöhälsovården som också ska
 innefatta ett system som genom ett en-
 kelt och tydligt förfarande ersätter kom-
 munerna av statens medel för de kostna-
 der kommunalveterinärerna har för in-
 spektionsarbetet.*

JsUB 32/2014 rd — RP 235/2014 rd

Helsingfors den 3 mars 2015

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
vordf. Lauri Heikkilä /saf
medl. Heikki Autto /saml
Markku Eestilä /saml (delvis)
Satu Haapanen /gröna
Lasse Hautala /cent
Jukka Kopra /saml

Timo V. Korhonen /cent
Pirkko Mattila /saf
Jari Myllykoski /vänst
Janne Sankelo /saml
Katja Taimela /sd
Tytti Tuppurainen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.